

פרק ה.

פקודות

מס' 51 לש' 1929

מס' 30 לש' 1934

מס' 31 לש' 1934

פרק ה. עתיקות.

פקודה הקובעת הוראות בדבר הפיקוח על עתיקות.

[31 דלמנר, 1929]

1. פקודה זו תקרא פקודת העתיקות.

השם הקצר

חלק א—פירוש

2. (1) בפקודה זו יהיו למונחים הבאים הפירושים דלקמן, מלבד אם ענין הכתוב יחייב פירוש אחר —

פירוש

„עתיקה” כוללת מצבה היסטורית, ופירושה:

(א) כל חפץ, מטלטל ושאינו מטלטל או חלק מהקרקע, שבני אדם בנוהו, גלפוהו, חקקוהו, הקימוהו, חשפוהו בחפירות או יצרוהו ותיקנוהו באופן אחר קודם לשנת 1700 לסה"נ, ביחד עם כל חלק מחלקיו שהוסף עליו, נבנה מחדש או חודש בזמן מאוחר יותר ;

(ב) שרידי אדם ובהמה מזמן שקדם לשנת 600 לסה"נ ; או

(ג) כל בנין או מבנה מזמן שלאחר שנת 1700 לסה"נ, שהמנהל יכריזו בו בצו * כעתיקה ;

מס' 30 לש' 1934

„מועצה” פירושה המועצה הארכיאולוגית המיעצת שנתכוננה עפ"י סעיף 23;

X

* זו עפ"י פסקה זאת המתיחס לעיר עכו תמצא בעתון הרשמי, גליון 374.

„סוחר“ פירושו מי שעוסק במקח וממכר של עתיקות לצרכי מסחר ולסחור בעתיקות פירושו לעסוק בעסק זה ;

„מחלקה“ פירושה מחלקת העתיקות ;

„מקום היסטורי“ פירושו אזור שיש לו למנהל יסוד להאמין שהוא מכיל עתיקות או שהוא קשור במאורעות היסטוריים חשובים.

(2) החלטת המנהל אם איזה חפץ עתיק הוא או אינו עתיק בגדר פקודה זו תהא החלטת גמר.

חלק ב. — גילוי עתיקות וזכות הקנין בהן.

3. כל המגלה עתיקה ולא קבל רשיון לחפור בהתאם לסעיף 6 של פקודה זו גלוי עתיקות חייב למסור מיד מודעה על תגליתו לפקיד המחלקה הקרוב ביותר, או לפקיד המחוזי או לעוזר לפקיד מחוזי הקרובים ביותר, ולעשות כל מעשה אחר שיקבע.

4. (1) הנציב העליון יהא זכאי לרכוש מטעם הממשלה, בהתאם להוראות פקודה זו, כל עתיקה שתגלה בפלשתינה (א"י) אחרי יום תחלת תקפה של פקודה זו, ועד שלא ויתרו על הזכות הזאת בהתאם להוראות סעיף־קטן (2) תוסיף הזכות להתקיים, ולשום אדם לא תהא כל זכות או טובת הנאה בעתיקה מפאת שהוא בעל הקרקע שבה נתגלתה העתיקה או מפאת שהוא מוצא העתיקה ; אף לא יהא אותו אדם זכאי להעביר את העתיקה לרשות אחרת ; וכל שקבל בהעברה את העתיקה הזאת לא תהא לו כל זכות או כל זכות קנין בה.

(2) יכול המנהל לותר בכתב על זכותו של הנציב העליון לרכוש עתיקה על פי סעיף זה.

5. (1) פרט למותנה בסעיף־קטן (3), תהא זכותו של הנציב העליון לרכוש עתיקה עפ"י סעיף 4 תלויה בתנאי שישלם למוצא את שויה.

(2) שוי זה יקבע בדרך הסכם בין המנהל ובין מוצא העתיקה, ואם לא יבואו ביניהם לכלל הסכם, יקבע השוי על ידי בורר שימונה מטעם המועצה, ופסקו של הלה יהא פסק של גמר.

(3) במקרים הבאים לא יהא הנציב חייב לשלם למוצא את שוי העתיקה—

זכות הקנין בעתיקות
מס' 30 לט' 1934

מתן דמי פצוי
למוצא עתיקות
שנרכשו ע"י
הנציב העליון

מס' 30 לט' 1934

- מס' 30 לש' 1934 (א) אם גילו את העתיקה בניגוד להוראה מהוראות פקודה זו; או
- מס' 30 לש' 1934 (ב) אם סבור המנהל שהעתיקה צריכה להיות שמורה במקום המצאה ואם כלל את האזור שבו נמצאה העתיקה ברשימת המקומות ההיסטוריים שנקבעו לה הוראות בסעיף 17; או
- (ג) אם נרכשה העתיקה בדרך חלוקה שנעשתה בהתאם לסעיף 8 (ג) ולסעיף 11.

חלק ג. — חפירות.

6. לא יחפור אדם ולא יחפש באופן אחר עתיקות, בין באדמתו ובין באדמת אחרים, אלא אם כן קבל מהנציב העליון רשיון לחפור או לערוך מדידות-עומק. אין מחפשין עתיקות אלא עפ"י רשיון

7. רשיון לחפור לא ינתן אלא לאנשים אלו בלבד — מי יכול לקבל רשיון

- (א) למי שנכון, לדעת המנהל, להוציא על עבודת החפירה סכום כסף מספיק כדי להשיג תוצאות רצויות מבחינות ארכיאולוגיות; וכן
- (ב) למי שסמכותו המדעית מובטחת די הצורך ע"י ערבותם של אגודות מדע או מוסדות מדע, או בדרכים אחרות, כדי הנחת דעתו של המנהל:

בתנאי שאין להפלות אדם לרעה במתן רשיון חפירה מחמת נתינותו או דתו.

8. נוסף על כל תנאי שמותר לקבעו, יהא כל רשיון שניתן עפ"י חלק זה תלוי בתנאים הבאים — תנאי הרשינות

(א) היתה הקרקע שניתן עליה רשיון חפירה רשות היחיד, חייב בעל הרשיון לבוא לכלל הסכם עם בעל הקרקע בדבר התנאים שבהם מותר לו להכנס לתחום הקרקע לשם חפירה;

(ב) על בעל הרשיון לעשות את כל הדרוש לשמירת העתיקות שיתגלו על ידו;

(ג) כתום עבודת החפירה או בכל עת אחרת, ככל אשר ידרוש המנהל, יתן בעל הרשיון למנהל אפשרות לחלק, בהתאם לסעיף 11, את העתיקות

- שנמצאו מתוך שישתמש בזכותו של הנציב העליון לרכוש את העתיקות האלה או מתוך שיותר עליה ;
 מס' 30 לש' 1934
- (ד) על בעל הרשיון להניח אצל המנהל תוך זמן מספיק כל צלום, יציקה, טביעה או כל רפרודוקציה אחרת מחפצי העתיקות שנפלו בחלקו כתוצאה מן החלוקה, ככל אשר ידרוש המנהל ;
- (ה) על בעל הרשיון להמציא למנהל את תרשימי חפירותיו, ובטרם תסודר החלוקה עליו להמציא למנהל רשימות מכל העתיקות שנתגלו בהן ופרטים נוספים בנוגע להן, ככל אשר ידרוש המנהל ;
- (ו) על בעל הרשיון או על האגודה או על המוסד שבשם הוא עובד, להניח אצל המנהל שתי העתקות מכל ד"ח מוקדם שיפרסם בענין חפירותיו ; וכן
- (ז) על בעל הרשיון או על האגודה או על המוסד שבשם הוא עובד להוציא לאור בתוך שנתיים ימים מיום תום עבודות החפירה שלו (מלבד אם הוארך המועד הזה על ידי המנהל) חבור מדעי ראוי על דבר תוצאות חפירותיו ושתי העתקות מחבור זה ימסור ליד המנהל.
 מס' 30 לש' 1934

9. הופר תנאי מן התנאים שלפיהם ניתן רשיון חפירה, יכול המנהל להפסיק מיד את הרשיון לזמן מסוים או לבטלו.

10. (1) אם סבור הנציב העליון שנכשל המר"מ להשגת הסכם בתנאים הוגנים כפי שהוזכר בסעיף 8 (א), יכול הנציב העליון להפקיע בשם בעל הרשיון ועל חשבונו את הקרקע כלה או מקצתה או לחכור את הקרקע בדרך כפיה בהתאם להוראות פקודת הקרקעות (הפקעה).

(2) בבוא בית המשפט להעריך את דמי הפצוי שיש לשלם לבעלים ישים לו לקו את שוי הקרקע הסמוכה לקרקע המופקעת והדומה לה בטיבה.

11. (1) בסדר המנהל את החלוקה שהוזכרה בסעיף 8 (ג), עליו לרכוש בעד הנציב העליון כל אותן העתיקות שהן, לדעתו, הכרחיות לשם השלמות המדעית של בית הנכאת הפלשתינאי (א"י) או לצורך הסברת תולדותיה או אמנותה של פלשתינה (א"י) בדוגמאות מוחשיות.

(2) לאחר מכן יחלק את העתיקות הנתרות וידאג ככל האפשר לתת לבעל הרשיון מנה הוגנת מתוצאות החפירה.

חלוקת העתיקות
 מס' 30 לש' 1934

פרק עו.

רכישת קרקע הכלולה
 ברשיון בדרך כפיה

הפסקתו או ביטולו
 של רשיון

- (3) למען אפשר את החלוקה הזאת יוכל המנהל להוסיף על מנתו של בעל הרשיון חפצים שהם קנינה של ממשלת פלשתינה (א"י).
- (4) אם סבור המנהל שאי אפשר לה לחלוקה שתעשה, ינתן לו לבעל הרשיון אותו הפצוי שיחליט עליו המנהל באשורו של הנציב העליון.
- (5) הוצאות הובלתן של העתיקות שירכוש הנציב העליון בחלוקה כזאת אל בית הנכאת הפלשתינאי (א"י) תשולמנה מקופת הממשלה. מס' 30 לט' 1934

חלק ד—הוצאת עתיקות לחו"ל.

12. לא יוציא אדם עתיקות מפלשתינה (א"י) לחו"ל אלא אם כן קבל רשיון לחו"ל אלא על פי רשיון על כך מאת המנהל. אין מוציאים עתיקות לחו"ל אלא על פי רשיון

13. לא יוטל כל מס על רשיון להוציא לחו"ל — פיטורים ממס רשיון

(א) עתיקות שנקנו עפ"י סעיף 26; מס' 30 לט' 1934

(ב) עתיקות שויתר עליהן המנהל לטובת אדם שיש לו רשיון חפירה או שנתנן לו לאותו אדם; מס' 30 לט' 1934

(ג) עתיקות שהובאו לפלשתינה (א"י) ושולם בעדן מס מכס לרשות המכס והובאה ראייה לכך משנדרשה;

(ד) עתיקות שנמסרו בשאילה או בחליפין כמותנה בסעיף 27;

(ה) עתיקות שהובאו עליהן הוכחות להנחת דעתו של המנהל כי הן משמשות לצורך דתי או מוקדשות לתכלית דתית וכי הן קנינו של מוסד דתי או של מוסד כנסיה.

14. כל המבקש רשיון להוציא עתיקות לחו"ל חייב, משנדרש לכך מטעם המנהל, להניח את העתיקות בידי המנהל לבקרתו למסור הודעה על שוין של העתיקות ולמסור את כל אותם הפרטים האחרים שידרוש המנהל. הרצת עתיקות

15. כל המחזיק רשיון להוציא עתיקות לחו"ל חייב, משנדרש לכך, להראות את הרשיון לרשות המכס של פלשתינה (א"י). הרצת הרשיון

16. יכול המנהל לאסור להוציא עתיקות מפלשתינה (א"י) כשהוא סבור שטובת עניני הצבור מחייבת להשאירן בפלשתינה (א"י); סמכות המנהל לאסור הוצאת עתיקות לחוץ לארץ